

54. PRISTAVSKI DAN

V nedeljo, 31. oktobra 2021, smo se Pristavčani in prijatelji zopet zbrali na zeleni Pristavi, da smo skupaj praznovali 54. obletnico drage nam Pristave v Castelarju.

Najprej smo ob petju argentinske in slovenske himne dvignili obe državni zastavi. Nato smo prisostvovali sv. maši, ki jo je daroval župnik g. Franci Cukjati. S petjem so obred oblikovali mladi Pristavčani, nekaj pesmi pa smo ob spremljavi orgel zapeli vsi prisotni. Sodelovali so tudi šolski otroci z branjem prošenj.

Po maši je sledil kulturni program.

Vse navzoče je pozdravil napovedovalec, g. Danijel Kocmur, in povabil gospoda predsednika Pristave, Albina Magistra mlajšega za nagovor. Ta je poudaril, da se sanje vedno morejo spremeniti v resničnost in da se je tako zgodilo slovenskemu narodu. Zahvalil se je prejšnjim predsednikom, odbornikom in vsem delavnim Pristavčanom, ki so z veseljem gradili naš skupni dom.

Nato je prisotne pozdravil predsednik Zedinjene Slovenije inž. Jure Komar, ki je čestital Društvu za novo obletnico in bodril k bodočemu delu na Pristavi.

Za njim je napovedovalec povabil še veleposlanika Republike Slovenije, gospoda Alaina Briana Berganta, ki je pohvalil delo in zavzetost vseh, ki so toliko let delali v prid svojemu skupnemu domu in iskreno čestital vsem za tako lepo obletnico. Obljubil je tudi tesneje sodelovanje z matično domovino.

Nato je Danijel Kocmur napovedal predstavo. Naslov programa je bila misel, izbrana tudi za geslo dneva, in sicer začetni del poezije Toneta Kuntnerja, Kdo je sanjal slovenske sanje...? Bogat kulturni program, ki je prikazal poglede in občutke ob 30. obletnici samostojne Slovenije je vseboval recitacijo in slike, projektirane na zaslonu, ob spremljavi glasbe. G. Dominik Oblak si je zamislil in napisal čudovito lepo in ganljivo besedilo v katerega je uvrstil tudi dela drugih pesnikov in pisateljev (Ivan Cankar, France Papež, Oton Župančič).

V zgodovini slovenskega naroda vidimo, kaj vse je slovenski človek moral prestati in pretrpeti v preteklosti, da je po Karantani dobil samostojno, neodvisno in demokratično državo Slovenijo leta 1991. Videoposnetek in besedilo sta nas popeljala v čas, ko so morali naši predniki zapustiti rodno zemljo, prestati trda leta po raznih taboriščih in so končno prišli na novo, neznano ozemlje. Zaupali so v božjo previdnost in upali na svobodo in na srečanje z dragimi, ki so ostali v domovini.

Oton Župančič pravi »Školjka na morskem

se dnu razbolela je / V biser je stisnila svojo vso bol...«. Tako se je vsa bolečina, ki so jo čutili ob izgubi svojega doma spremenila v zaklad. Ustanovili so slovenske domove, imeli slovenske maše, šolske tečaje, pevske zборе, gledališke predstave - vse v slovenskem jeziku. In tako so na tujem udejanjili slovenske sanje.

Beremo v poeziji Vasi avtorja Franceta Papeža, kako je postala Argentina za naše starše zdomska domovina:

»Leta so minevala kot nekoč,
nastajale so vasi

v Lanusu in San Martinu

v Ramosu in Castelarju.

Naselja v Moronu in San Justu.

Tu je zdaj moja zdomska domovina«.

Za nas, argentinske Slovence, pa je Slovenija bila na Pristavi. V slovenski šoli, pri slovenskih prijateljih ali na prireditvah naše skupnosti po raznih domovih.

Z vsem tem smo si v mislih ustvarili neko podobo Slovenije. Lahko bi rekli, da je bila belo črna podoba. To podobo smo pozneje olepšavali z novejšimi slikami in občutkih tistih, ki so kasneje že potovali domov.

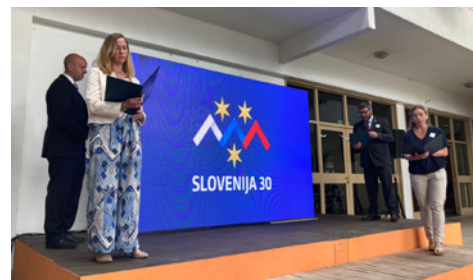
Ga. Anka Savelli Gaser je napisala preprosto poezijo Sloveniji, ko je posmrtno ostanke svojih staršev izročila ljubljani slovenski zemlji in Andrejka Puntar Gaser jo je proti koncu programa recitiral. G. Albin Magister ml. je v imenu Pristave in vse slovenske skupnosti podaril priznanje gospe Anki Savelli Gaser za več kot šestdesetletno neutrudno delo v naši slovenski skupnosti. Hvaležni smo za njeno predanost in tudi raznovrstne talente, ki še vedno radodarno deli z vsemi nami.

Tako Dominik kot recitatorji zaslužijo naše iskreno priznanje za tako lepo izveden program. Marjana Jelenc Petrocco, Andrejka Puntar Gaser, Albi Klarreich in Aleksander Zarnik so izredno čuteče recitali svoje odlomke in nas resnično ganili. Med prizorom so se jim skrhal glasovi, solze so jim zalile oči in tudi pri občinstvu skoraj nobeno oko ni ostalo suho. Besede so se nam globoko vtisnile v srce in od tega dne vsak od nas bolj čuti svojo pripadnost Sloveniji.

Po programu je sledilo okusno in lepo pripravljeno kosilo pod vodstvom Martina Križa, mladi Pristavčani pa so se kot vedno postavili kot odlični, prijazni strežniki.

Draga Pristava, korajžno naprej do novih, uspešnih obletnic!

Pristava

KDO JE SANJAL SLOVENSKE SANJE...?

Pogledi in občutki ob 30. obletnici samostojne Slovenije

(I. Cankar)

Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso; ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva; v en sam kratek utrip srca je stisnjeno vse - mati, domovina, Bog.

Ta zgodba je lahko moja in tudi tvoja.

»Rodil sem se v Argentini, slovenskim staršem. Že od zibelke sta mi ata in mama pripovedovala o prelepi Sloveniji, o krasni zemlji, ki so jo stari starši morali zapustiti, da so si rešili življenje. S kakšno žalostjo so se spominjali na težke medvojne in povojne čase. Zapustiti so morali domovino. Zaupali pa so v božjo previdnost. In upali na ponovno srečanje z rodno domovino in z domačimi, ki so morda ostali še tam.«

»Stari ata in stara mama sta se velikokrat spominjala dogodivščin, ki so jih doživeli po taboriščih. Kako so bili lačni, kako so iz nič ustanovili šole, vrtce, srednjo šolo, delavnice, pevske zборе... in potem, ko so se morali preseliti v daljino in neznano Argentino...

Stara mama, Dolenjka, je vedno pravila kako žalostna je bila, ko je z ladje zagledala Buenos Aires in na obzorju videla samo ravnino, nobenega hribčka...

In potem, kako je po nekaj dneh v Emigrant hotelu, dobila službo perice pri šolskih sestrah. Med tem so pa drugi čakali na prihod katerega od domačih: očeta, fanta, moža, ki naj bi prišel z naslednjo ladjo.

Ves teden so trdo delali in čakali na nedeľjo, da so šli k slovenski maši na Martincu. Tam so se srečali z rojaki in vaščani.. Vsak je imel kaj za povedati o svojih izkušnjah v tem novem svetu.«

»Ob nedeljah pri kosilu ali popoldan je bilo pri nas običajno, da sta se ata in mama pogovarjala kako je bilo »doma«.

»Spominjam se, kako smo hodili v šolo uro in pol hoda...«, je pravila stara mama, »pa takrat, ko smo šli na Bled, ali na Brezje...«

Stara mama pa je vedela imena vseh bližnjih in daljnih sosedov in kako se je reklo pri vsaki hiši.

Pokazala nam je črnbelo sliko svojega izgubljenega doma, ki jo je gledala z veliko ljubeznijo.«

»Stari ata se je po pošti veliko dopisoval z domačimi. Včasih je rekel: »Že dolgo časa mi nič ne pišejo, morda so že pozabili na nas...«

pa je kmalu prispelo pismo z novicami iz domačega kraja: krava je skotila telička, bratranec bo šel k birmi ali pa, da popravljalo streho v farni cerkvi.«

»Kako veliko je bilo presenečenje, ko je nekoč stari ata dobil paket iz Slovenije. Teta je poslala zvočni trak, na katerem je, po dolгих letih spet lahko slišal glasove sester in svojega brata. Ganjen je bil vsakokrat, ko je zavrtel trak.«

Za nas, argentinske Slovence, pa je dejansko Slovenija bila tukaj, na Pristavi, v slovenski šoli, pri slovenskih prijateljih, ali na prireditvah naše skupnosti po različnih domovih.

Z vsem tem, kar smo slišali doma ali v šoli pa smo si v mislih ustvarili neko podobo Slovenije. Lahko bi rekli, da je bila črna-bela podoba Slovenije, saj so nam kazali stare črno-bele slike ljubljanskega nebotičnika, Tromostovja ali Bleda.

Ko pa so kasneje nekateri že lahko potovali »domov« (kot so sami pravili), so tudi prinesli novejšje slike- barvaste diapozitive in posebne občutke. Še bolj zanimivo pa je bilo poslušati mlade, naše sovrstnike, ki so takrat potovali in nas prepričevali o lepoti Slovenije.

**Kdo je sanjal slovenske sanje,
Ko niso bile dovoljene sanje?
Kdo jih je sanjal ponosno in smelo,
kdo se jih je sramoval?
Kdo jih je skrival, zatajeval,
kdo se jih bal priznati?
Kdo vanje dvomil, kdo veroval?
Kdo jih preziral, zasramoval,
kdo streljal vanje?**

**In za vse prvo
in zadnje vprašanje:
kdo je zmagal,
ko so zmagale sanje? –**

**(Ko so zmagale sanje ,
Smo zmagali vsi!?)**

Tone Kuntner

Naši stari starši so sanjali slovenske sanje, ko to niso bile dovoljene sanje. Zaradi vladajočega režima so bile težko uresničljive, zato pa so te sanje pričeli udejanjati daleč od domovine, v naši slovenski skupnosti.

Naj gre naš poklon in zahvala vsem sanjačem in garačem, ki so ustvarili ta košček Slovenije v Argentini.

(Odlomki kulturnega programa)

MLADINSKO ČEŠČENJE NAJSVETEJŠEGA

V nedeljo, 31. oktobra, smo se mladi vseh domov zbrali v Slomškovem domu, da bi častili Jezusa. Izbrali smo ta dan, ker smo hoteli spremljati Boga med tem, ko so ga po celem svetu žalili in onečastili s praznikom Halloween-a.

Mladina je lepo pripravila dvorano, kjer je na oltarju bil postavljen Najsvetejši. Mladi smo premišljevali, peli in posamezno molili ter prosili v tišini. Med tem sta pa g. Franci Cukjati in g. Toni Burja spovedovala.

Potem smo v baru skupaj večerjali pice in se med seboj pogovarjali. V tem pogovoru smo se zmenili, da bi to češčenje organizirali enkrat na mesec. Vsi smo bili takoj za to! Naslednje češčenje bo v nedeljo, 28. novembra, v Slomškovem domu. Lepo vabimo vse mlade, da se nam pridružijo.

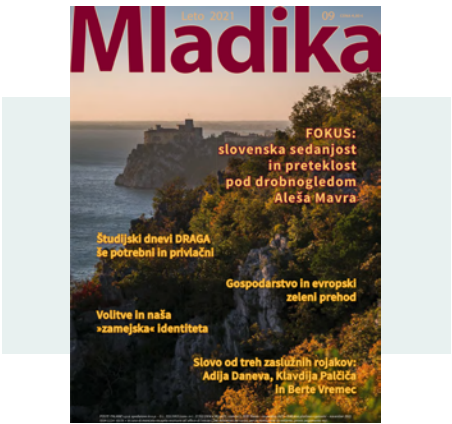
Irina Podržaj

IZŠLA MLADIKA 9/2021

V FOKUSU:
slovenska sedanost in preteklost pod
drobnogledom Aleša Mavra
Volitve in naša »zamejska« identiteta

Mladiko lahko berete na spletni povezavi

Povezava

OkrOgle OBLETNICE | Zorko Simčič (1921)

Pred 100 leti, 19. novembra 1921 se je rodil Zorko Simčič, pisatelj, akademik in Prešernov nagrajenec. Njegovo literarno ustvarjanje sodi v kanon slovenske književnosti 20. stoletja. Ustvaril je več kot trideset literarnih del, od romanov, dram, novel do esejev in pesnitev.

Zorko Simčič se je rodil v Mariboru 19. novembra 1921. Tam je tudi končal nižjo klasično gimnazijo in nadaljeval študij na državnem učiteljskem do aprila 1941, ko so Nemci napadli Jugoslavijo. Zorko se je takoj pridružil prostovoljcem, ki so želeli obraniti Jugoslavijo. "Grem za dva, tri dni. Mama je onemela, oče je samo kimal, dobro je vedel, kako stvari stoji. Nič ni rekel, samo pokrižal me je. Odšel sem, v Maribor pa sem se vrnil ne po dveh, treh dneh, temveč po – dvaipetdesetih letih."

Po kapitulaciji jugoslovanske armade se je umaknil v Ljubljano, kjer je končal študije na Filozofski fakulteti. Še kot dijak je napisal svoj prvi roman, "Prebujenje" (1943) za katerega je prejel Prešernovo literarno nagrado mesta Ljubljane. "Napisal sem ga v štirinajstih dneh in ga poslal na Finžgarjev natečaj, kjer sicer ni dobil nagrade, je pa toliko navdušil žirijo iz Finžgarjevega kroga (France Koblar, Silvo Kranjec ...), da se je Nova založba odločila za natis. Zanj sem res prejel, praktično še dijak, nagrado mesta Ljubljane. Nekateri starejši bralci so roman označili za »premodernega«, češ da v njem nastopajoči skačejo med vožnjo na tramvaj, telefonirajo, smučajo, odbijajo belo žigico (pingpong) ... Danes imam ta roman za literarnega nedonošenčka in bi ga najraje spravil v klet."

Maja let 1945 se je umaknil na avstrijsko Koroško, kjer je bil v zavezniški službi. Po ovinkih v Trst in Rim je leta 1948 s skupino beguncev odplul v Argentino. Pred odhodom v daljno deželo pod južnim križem se je ob državni meji na skrivaj srečal z očetom in mamo. "Očetu je bilo vse jasno. Rekel je samo: Če Bog hoče, se bomo še videli, če ne, se ne bomo. Pogovarjali smo se kakšne četrte ure. Še zdaj me zgrabi krog srca, ko se spominim, da je mama, tik preden me je objela in za slovo prekrižala prek čela, potegnila iz torbe jabolko in mi ga dala za na pot... Nikoli več se nismo videli."

V Argentini je bil Zorko Simčič več desetletij neutrudni steber tamkajšnje slovenske skupnosti, bil je soustanovitelj in vodja literarnega odseka Slovenske Kulturne Akcije in dolga leta sourednik revije Meddobje.

Leta 1957 je izdal roman »Človek na obeh straneh stene«. Zorko je izjavil, da je roman lahko napisal, ker je živel v izseljenstvu. "Doma ni bilo svobode, ki sem si jo v Argentini lahko privoščil. Kermauner je neke

napisal, da imajo ljudje v Sloveniji izkrivljen pogled: mislijo, da živijo v svobodi, med katoliškimi fundamentalisti v Argentini pa da vlada cenzura. V resnici je bilo ravno obratno – mi cenzure nismo imeli. Že samo izid Človeka to dokazuje. V matici je roman lahko izšel šele 35 let pozneje, po demokratizaciji." Za ta roman je leta 1993 v družbeno politično novi državi Sloveniji prejel nagrado Prešernovega sklada.

V eksilu je pisal v številne zdomske publikacije (Vrednote, Novi časi, Zborniki Svobodne Slovenije, Meddobje). Leta 1974 je izšla pesniška zbirka "Korenine večnosti", zaznamovana z motivom smrti in bratomorne vojne, v kateri sta izgubila življenje dva njegova brata. Pisal je tudi zgodbe za mladino (Povratak Lepe Vide, Družina Zebedej) in libreto za otroško opero (Čarovnik Začarane doline).

Iz njegovih dramskih del (Krst pri Savici, Leta nič, en dan potem, radijska igra Rondo) izstopata misterij "Zgodaj dopolnjena mladost" in drama "Tako dolgo mesec avgust". Prva je doživela uprizoritev v Torontu leta 1970.

Leta 1980 se je poročil z Minko Debevec. "Podarila mi je dve deklici, dva sončna žarka. Njima – Mariji Clari / Marijci in Ivani Aleksandri – sem posvetil zgodbo »Trije muzikantje ali Povratak Lepe Vide« in »Srček, ki podi telešček«, zbirko pesmi za otroke."

Po osamosvojitvi Slovenije se je z družino vrnil v domovino. "Strah za življenje je bil samo prva leta po vojni. Po nekaj desetletjih so me moji znanci »levičarji« vabili, naj se vrnem. Malo pred osamosvojitvijo mi je prijatelj, sošolec, celo sporočil, da se je »informiral prav na vrhu« in da nimajo nič proti meni, naj se torej vrnem. A sem mu seveda moral odgovoriti, da je žal s tem, ko oni nimajo nič proti meni, rešenega šele pol problema. Kljub domotožju nisem hotel živeti pod režimom, ki je moja brata razglašal za izdajalca naroda. Vrnitev je pospešila nagrada Prešernovega sklada za roman Človek na obeh straneh stene."

Na kulturnih straneh Dela je vsak mesec objavljaj svojo kolumno. Objavljaj je tudi v literarnih revijah (Zborniki Doma in sveta, Nova revija, Zvon) v Glasniku slovenske maticice in še vedno v buenosaireškem Meddobju. Različne založbe v Sloveniji so ponatisnile skoraj vsa njegova v emigraciji izdana dela.

Ob njegovi 85-letnici so izšle tri knjige: "Črni tekač", z opombami opremljen izbor avtorjevih del, napisanih v času zdomstva, "Skozi razpetosti", izbor ustvarjenih del po vrnitvi v domovino in "Ob žerjavici in ognju", izbor njegovih govorov v diaspori in intervjujev.

Leta 2012 je izšel njegov roman "Poslednji deseti bratje". "V času mojega petdesetletnega zdomstva v Argentini sem trikrat potoval v Evropo zato, da sem se srečal s prijatelji, predvsem s sodelavci Meddobja, ki so bili tudi sami zdomci. Vedno, ko sem se potem vračal v Argentino, sem imel občutek, da so med zdomci tudi neke vrste deseti bratje, ljudje, ki so morali dom zapustiti – po Jurčičevo – »po božji namembi preganjeni, da po širokem svetu hodijo,« ali po Levstikovo »ljudje, ki morajo zaradi temne zapovedi z doma in bloditi po svetu«. To me je napeljalo k razmišljanju o desetništvu v slovenski in svetovni literaturi. Samo narodnih pesmi na to temo obstaja pri nas na desetine. Kmalu sem našel izvor desetništva, in sicer v starem keltskem mitu. Gre za bitje, ki je nekako darovano, da se družina, skup-

nost, rod odkupi od zle usode. Iz tega se je rodilo 21 zgodb ljudi, ki čutijo, da so žrtvovana generacija in pa da gre za zadoščevanje."

Konec maja leta 2019 je pri založbi Beletri-na izšla knjiga "Dohojene stopinje". "Knjiga je življenjepis, ampak predvsem v povezavi z mojim književnim delom. Povezana je z literaturo in časi, v katerih sem pisal. Tako da mislim, da je bolj kot moj življenjepis knjiga življenjepis slovenske književnosti. Je moj pogled na slovensko književnost, moj pogled na slovenstvo, moj pogled na svet."

Poleg literarne nagrade mesta Ljubljane za roman Prebujenje (1944) je prejel za roman "Človek na obeh straneh stene" literarno nagrado Slovenske kulturne akcije (1955), ob ponatisu istega dela v domovini nagrado Prešernovega sklada (1993), slovensko-kanadsko kulturno nagrado (1991), tržaško nagrado Vstajenje za knjigo Trije Muzikantje ali Povratak Lepe Vide (1991), mariborsko Glazerjevo listino (1997), leta 2013 je prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo in bogat ustvarjalni opus, leta 2021 pa Srebrni red za zasluge Republike Slovenije.

Zorko Simčič in zdomstvo

"Sam sem status begunca mirno prenašal. Toliko lažje zato, ker sem se za eksil zavestno odločil in si zlasti po prihodu v Argentino zadal tudi nalogo: pričati resnico o tragičnih dogodkih med vojno in revolucijo, zlasti pa v naših mladih vzbujati ponos na svoje starše, spomin na sorodnike, ki so se zavedali nevarnosti komunizma in se proti njemu borili, mnogi bili tudi pobiti. Seveda je bilo med emigranti veliko trpečih, saj skoraj ni bilo družine, ki ne bi v revoluciji koga izgubila. Tam so sedela dekleta, ki so izgubila svoje fante. Kakšno dolgoletno trpljenje! Enako trpljenju tisočerih v domovini. Epopeja trpljenja. Kdo ve, ali pri vsem tem ni najhujše, da vse to trpljenje še danes ni v zavesti premnogh v domovini."

"Domotožje je strašna stvar. Petdeset let je le petdeset let. A vendar so se mi še bolj smilili pisatelji, ki so živeli in ustvarjali v Sloveniji in niso smeli pisati, kar so želeli."

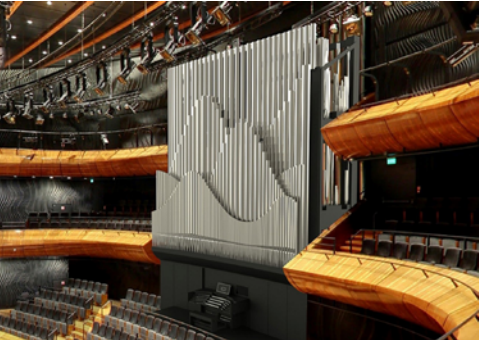
"Ko odideš v svet, si vržen iz svojega »normalnega življenja«. Nujno postaneš drugačen kot tisti, ki se rodi in umre v isti sobi, morda celo na isti postelji. Saj se tudi v domovini soočaš z ljudmi, drugačnimi od tebe, toda v tujini se srečaš tudi s povsem tujim - z drugačnim narodovim karakterjem, drugačno kulturo, včasih celo z drugačno civilizacijo. Če si razmišljajoče bitje, se soočaš, preverjaš, prevzemaš, negiraš, a obenem postajaš del novega okolja, kar ni nujno negativno. Negativno je, če tuje, kar ni tvoje, nekritično prevzemaš in se izkoreniniš."

"Moja stališča do dogodkov med vojno - med revolucijo in samoobrambo enega dela naroda - so jasna v vseh intervjujih vse od 90. let naprej. Ko pa človek ustvarja literaturo, se mora upreti skušnjavi pisanja v črno-beli tehniki. Še posebej drame se ne da graditi brez junaka in protijunaka; brez dveh nasprotnojučih si oseb ni potrebnega konflikta. To pa nikakor ne pomeni, da sem relativist."

"Kar sta oče in mama imela za vrednote - nadnaravno: krščanstvo, naravno: narodnost - sta prenesla s svojim zgledom na otroke. Običajno emigracija, če je zgolj ekonomska, izgine najkasneje v dveh generacijah, v Argentini pa danes biva že četrta generacija, ki se je potrojila. Stoji namreč za idejo, za katero so nekateri morali dati življenje."

Pripravil Jože Jan

SLOVENIJA TE PRESENETI, TUDI ORGLE

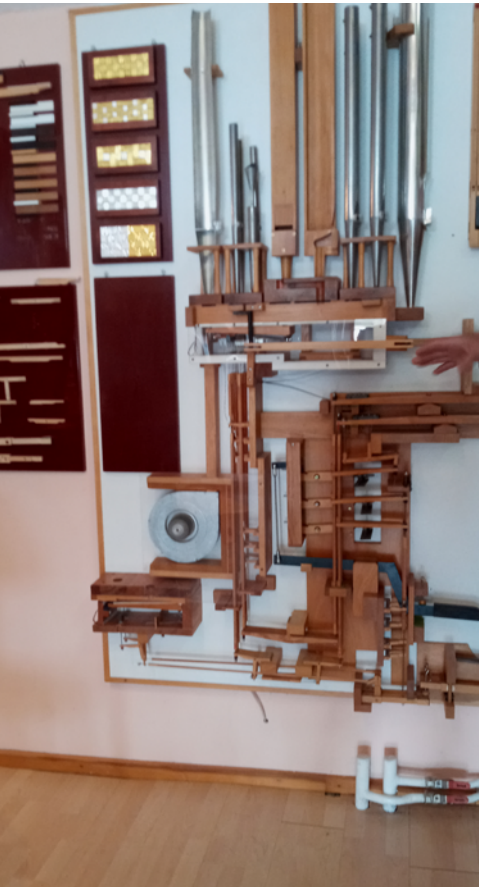

Ja, vedno. Po “koronskem odmoru” sem bil spet tam, v Sloveniji, in prijatelj iz Vojnika me je povabil na ogled orglarske delavnice. Ker pozna lastnika in direktorja tega podjetja ter ve, da me glasba in glasbila zanimajo, je prosil gospoda Škrablja, ali jih lahko obiščeva, na kar je le-ta vljudno pristal. Nikoli si ne bi mislil, da v Sloveniji sploh obstaja orglarska delavnica (glede na velikost bi lahko rekli skoraj tovarna). Še manj pa, da je tako velika in pomembna.

Po krajevnih cestah sva med lepo urejenimi štajerskimi vasicami prispela do neke hiše v Rogaški Slatini, pred katero je na plakatih pisalo “Škrabl”. Po vljudnem sprejemu, postrežbi ob sejni mizi v prijetni sobi z razgledom, naju pride pozdravit sam Anton (Toni) Škrabl, ki nekoliko pove o podjetju, nato pa pokliče tehnika, da nama podrobno razkaže oddelke delavnice. V njegovem spremstvu sem si torej lahko ogledal izdelke, načrte, končane piščali, livarno (sami tudi vlivajo in mešajo kovine, npr. svinec in kositer), naprave nasploh, klaviature, končane instrumente itd., ter še posebno žerjav, delo prav mojega vojniškega prijatelja. Na koncu je bil obešen tudi evropski zemljevid, na katerem so z bučikami označeni vsi kraji, kjer so postavljene Škrablove orgle – ponekod ni več prostora za te bučike!

Povprašajmo še samega Antona Škrablja, kako in kdaj je začel s to dejavnostjo:

A. Š.: Po končanem šolanju v Nemčiji za izdelavo in restavriranje klasičnih orgel sem leta 1990 ustanovil lastno podjetje z dvema zaposlenima. Glede na to, da smo bili v tistem času v osamosvojitvenem procesu od Jugoslavije, nam je bil trg naklonjen, predvsem za izdelavo klasičnih orgel v slovenskih cerkvah, zato smo se tudi zelo hitro razvijali tako v tehnološkem kot tudi v tržnem smislu.

Že leta 1991 smo izvozili prve orgle, in sicer v Avstrijo, kar nam je odprlo pot prodaje tudi na zahodni del Evrope. Hkrati smo tehnološko razvijali delavnico in usposabljali nove mojstre za izdelavo tega inštrumenta. Tako smo v tem obdobju postali ena izmed največjih orglarskih delavnic na območju Evrope. Že v desetih letih ustvarjanja naše delavnice nam je uspelo izdelati 90 mogočnih orgel doma in v tujini. Dandanes imamo orgle že na vseh kontinentih, a žal še ne v Argentini. Danes imamo postavljenih že skoraj 500 orgel po vsem svetu.

R. F.: Omenili ste, da ste se svoj čas ukvarjali tudi s petjem.

A. Š.: Ja, res je, s petjem sem se ukvarjal že od rane mladosti. Že v dijaških letih sem se pridružil Cerkvenemu pevskemu zboru Rogaška Slatina ter moškemu pevskemu zboru. Prav tako pa sem obiskoval glasbeno šolo, smer orgle in zborovodstvo, na Teološki fakulteti v Mariboru, kar mi je omogočilo, da sem pozneje lahko bil organist in zborovodja v domačem kraju. Glede na to, da so bili na tej fakulteti dejavni tudi profesorji iz opere, sem dobil povabilo za solista v operi, vendar je to povabilo sovpadalo z mojo odločitvijo, da grem na študij za izdelavo in restavriranje orgel v Nemčijo, za katerega sem se potem tudi dokončno odločil.

Prav tako pa sem sodeloval in korepetiral pri različnih pevskih zborih iz okolice. Kot zborist in solist trenutno še sodelujem pri Obrtniškem moškemu pevskemu zboru Šmarje pri Jelšah, katerega pobudnik in ustanovitelj sem bil. Če mi čas dopušča, pa še vedno rad pristopim k različnim vokalnim skupinam za priložnostne nastope.

R. F.: Izvedel sem, da v tem času postavljate orjaške orgle na Poljskem.

A. Š.: Z razpoznavnostjo našega podjetja na domačih in tujih trgih in našo kreativnostjo nam je resnično uspelo pridobiti projekt izdelave novih orgel v koncertni dvorani v Katovicah na Poljskem, ki spadajo med največje na evropskem tržišču.

Že sama velikost orgel s 108 registri in V-manuali je impozantna, saj merijo v višino 13 metrov, široke so dobrih 9 metrov in globoke 8 metrov. Za ta inštrument pa smo narisali več kot 1.800 m² načrtov. Za orgle

je bilo potrebno izdelati več kot milijon različnih majhnih in večjih delov orgel, ki jih je bilo potrebno nato sestaviti, v inštrument pa je vgrajenih skoraj 8.000 kositrnih in lesenih piščali, od dolžine 1 cm pa vse do 12 metrov.

Naj omenim, da vsake orgle sestavimo dvakrat, in sicer prvič doma v delavnici, kjer imamo veliko montažno dvorano, potem jih je potrebno razstaviti in še enkrat postaviti na končni lokaciji postavitve. Pri teh orglah je bila tudi logistika zelo zahtevna, saj smo vse dele orgel prepeljali na končno destinacijo v kar petnajstih 40-čevljskih kontejnerjih.

V letošnjem letu smo orgle postavili in jih tehnično usposobili na končni destinaciji v dvorani v Katovicah, tako da že funkcionirajo in so pripravljene za nadaljnja dela, kot so intonacija in uglaševanje. Glede na zasedenost dvorane pa bomo ta končna dela izvedli v letu 2022, v poletnih mesecih.

Veseli in ponosni smo, da naše orgle blestijo tudi v tako prestižnih dvorinah.

R. F.: In ne samo običajne orgle na meh, tudi elektronske izdelujete, celo neke »hibridne«.

A. Š.: Tudi izgradnja klasičnih mehanskih oz. elektro-mehanskih orgel pridobiva v zadnjem obdobju na razvoju v smislu dodatka električne tonske in registrske trakture, vključno z dodatkom računalniških pomnilnikov. To pomeni, da organist pri velikih orglah ne potrebuje več pomočnikov za registracijo registrov med igranjem, temveč lahko to naredi sam s pomočjo elektronike. Tudi zmožnost upravljanja preko WLAN-a s pomočjo tablic in pametnih telefonov je tako vse bolj priljubljeno, zlasti med mladimi organisti, ki lahko na ta način igrajo še bolj kompleksne skladbe in pripravijo še bolj impozantne koncerte.

Da bi zagotovili nadaljnji obstoj podjetja in pripravili osebje za prihodnost, so bile potrebne tudi velike naložbe v digitalizacijo ter v ukrepe za usposabljanje in nadaljnje izobraževanje. Tržišče za elektronske orgle hitro raste, kajti ti inštrumenti so cenovni dostopni širokemu krogu potencialnih kupcev. V podjetju Orglarstvo Škrabl, d. o. o., smo se zato odločili za lasten razvoj hibridnih in elektronskih orgel, ki smo ga v letu 2020 tudi dokončali. Prav tako nam je uspelo pridobiti več certifikatov, in sicer poleg ISO 9001:2015 še CE-certifikat za EU in MET-certifikat za ameriški trg. V letu 2022 pričnemo z aktivno prodajo teh inštrumentov po vsem svetu. Zanimivost tega inštrumenta je, da smo sami izdelali in posneli zvoke registrov na naših lastnih, klasičnih orglah. Prednost tega inštrumenta pa je, da je le-ta cenovno dostopen vsakemu kupcu.

R. F.: Imate v bližnji prihodnosti kako novo naročilo?

A. Š.: Veseli smo, da imamo v podjetju že naročila novih orgel do leta 2024, kar nam omogoča stabilnost in fleksibilnost obratovanja naše delavnice.

Trenutno smo s prodajo orgel najbolj aktivni na hrvaškem in poljskem trgu, ki so vključ-

no z Argentino in Brazilijo ene izmed najbolj katoliških držav na svetu. Med drugim imamo v proizvodnji orgle iz katedrale Đakovo, ki so največje pnevmatske orgle v Evropi, prav tako pa izdelujemo orgle za Baziliko in cerkev sv. Duha v Zagrebu.

Naj omenim, da je naslednji večji projekt med drugim za Glasbeno akademijo v Katovicah, prav tako se nam zelo odpira trg na Češkem, kjer rekonstruiramo in izdelujemo četrte največje orgle v Evropi. Prav tako pa imamo v tej državi še nekaj drugih naročil.

Že več kot deset let pa delujemo na angleškem tržišču, kjer smo v teh letih izdelali že več kot 50 večjih in manjših orgel.

Zanimivo je, da smo prav v tem letu podpisali tudi pogodbo za izdelavo novih orgel v koncertni dvorani St. Peterburgu, prav tako pa dobro sodelujemo z državami Beneluksa, Nemčijo in Avstrijo, saj imamo tam postavljenih zelo veliko različnih inštrumentov.

Pravkar končujemo tudi manjši projekt za ameriški trg, vsekakor pa vsako leto izdelamo in restavriramo nekaj inštrumentov za domači slovenski trg.

Ponosen in vesel sem, da nam je v teh težkih časih korone uspelo dolgoročno zapolniti našo proizvodnjo z novimi naročili, kar nam predstavlja nove izzive za prihodnost.

R. F.: Hvala za vaš čas in gostoljubnost! Želeti vam še več uspeha je skoraj odveč, saj je samoumeven, a veliko novih naročil in dobro poslovanje pa zagotovo! Slovenija in Slovenci smo lahko ponosni na vas in vaše podjetje!

A. Š.: Spoštovani g. Fink, vesel sem bil vaše obiska na sedežu naše delavnice v Rogaški Slatini, kjer sva se tudi osebno spoznala in kjer ste se lahko še bolj podrobno seznanili z našo dejavnostjo. Prav tako pa tudi iskrena hvala za povabilo k intervjuju za vaš časopis. Pošiljam lepe pozdrave vam in vsem ostalim slovenskim izseljencem iz prelepe Slovenije!

Rok Fink
 Lektoriranje Tjaša Lorbek

podpisani in Anton Škrabl

KOLEDAR

4. decembra ob 22. - Mladinsko miklavževanje v Slomškovem domu

8. decembra - Prvo sv. Obhajilo

12. decembra - Nabirka za Zvezo mater in žena

19. decembra- Duhovna obnova za može in žene

19. decembra ob 19. Božični koncert v San Martinu
Božični koncert zbora Ex Corde

24. decembra - Sveti večer - Polnočnica

25. decembra - Božič

26. decembra ob 10. - Božični koncert in 50-letnica MPZ San Justo

Slovenske šole v Argentini zaključujejo šolsko leto

Jegličeva šola:
4. decembra ob 9.30 uri

Slomškova šola:
4. decembra ob 18. uri

Balantičeva šola:
4. decembra ob 18. uri

Rožmanova šola:
4. decembra ob 19. uri

Prešernova šola:
4. decembra ob 19. uri

Baragova šola:
5. decembra ob 9. uri

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

VOJAK

23. novembra v Sloveniji obeležujemo državni praznik, dan Rudolfa Maistra. Ta dan leta 1918 je general Maister s svojo vojsko prevzel vojaško oblast v Mariboru. S svojim pogumnim dejanjem je ob koncu prve svetovne vojne, po razpadu avstro-ogrske monarhije najprej v Mariboru, nato pa tudi na širšem štajerskem področju uveljavil ljudsko voljo in dosegel, da je velik del slovenskega narodnostnega in govornega področja Štajerske prišel por slovensko upravo in je danes del Slovenije.

Ali veste, da je general Maister bil tudi izvrsten pesnik in likovnik? V poezijah, pod psevdonimom “Vojanov”, Maister razkriva svojo tesno povezanost s slovenskim človekom in njegovo zemljo.

DOMOV

Prehodil mnogo sem sveta,
prebrodil mnogo sem voda.
Krasan za me bil svet je nov,
in vendar sem prišel domov.

Jezike slišal sem krasne,
ki se v tujini govore.
Da čujem spet domači glas,
prišel nazaj sem v rodno vas.

In žensk sem videl broj neštet,
ki tuji kitile so svet.
Pa lepše, kakor ženske te,
domače ženske se mi zde.

Jaz ljubim jezik naš in svet
in ljubim pestri ženski cvet -
Vse to mi da moj dragi dom,
zato ostal v tem domu bom.

Vojanov

Poglejmo, kaj o vojakih povedo pregovori:

- Česar v vojni ne odnese sovražnik, odnese prijatelj. (češki pregovor)
- Ni dober vojak tisti, ki ne sanja, da bi postal general. (Aleksander Veliki, makedonski kralj)
- Kdor z mečem ubija, od meča umira. (italijanski pregovor)
- Kdor pred vojno veliko govori, prvi pod sovragovim mečem obleži. (Filip II, makedonski vladar)
- Mir tatove obeša, vojna jih povzdiguje. (francoski pregovor)
- Matere ubitih vojakov so sodnice vojne. (Bertold Brecht, nemški dramatik)
- V miru mladi pokopavajo starce, v vojni starci pokopavajo mlade. (italijanski pregovor)
- Bolje je boriti se in izgubiti, kot sploh se ne boriti. (Arthur Hugh Clough, angleški pesnik in pisatelj.)
- Vojna zahteva pamet starca, moč mladeniča in pogum norca. (romunski pregovor)
- Ljubši nam je krivičen mir kot pravična vojna. (Samuel Butler, angleški pisatelj)
- Pogum vojakov je odvisen od poveljnikove pameti. (latinski pregovor)
- Armada koraka z želodcem. (Napoleon Bonaparte, francoski general in cesar)
- V vojskovanje vodijo široka vrata, nazaj ozka. (slovaški pregovor)
- Vojna je preveč resna stvar, da bi jo prepuščili vojakom. (Charles Maurice, francoski škof, politik in diplomat)

Izbral: Jože Jan

MEŠANI PEVSKI ZBOR
SAN JUSTO

praznuje svojo 50 – letnico

KONCERT

Nedelja,
26. decembra 2021,
ob 10. uri

božičnih pesmi

Vsi prisrčno vabljeni!

Naš dom San Justo | Hipólito Yrigoyen 2756, San Justo | Prostovoljni prispevki

“Gospod je moja luč in moja rešitev” (Psalm 27)

19. oktobra 2021 je na svojem domu v Mendoza, v 92. letu starosti, mirno zaspala v Bogu naša draga mama, stara mama, prababica in teta

† ANICA NEMANIČ, roj. PEČKAJ,

rojena 30. junija 1929 v mestu Logatec, Slovenija.

Žalujoči:

hčerke: Majda, Božena in mož Miha Hirschegger; sinovi: Jože in žena Liliana Massarutti, Milan in žena Rezka Novak, Pavel in žena Victoria Menegús; zet: Jorge Llanos; vnuki: Andrej, Aleksander, Mariano, Damjan, Ivan in Lucija Hirschegger; Natalija, Maksimiljan, Marcelo, Etel, Adrijan, Alenka, Nadia, Astrid in Mariana Llanos Nemanič; German, Emiliano, Erik in Gabriel Nemanič; Pavel, Nikolaj in Matjaž Nemanič; Guadalupe in Macarena Nemanič z družinami in 34 pravnuki; nečaki: Anton, Andrej, Marko in Janez Pečkej; Marjan Končar Nemanič, Mateja in Kristina Nemanič z družinami in ostalo sorodstvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste molili zanj in ji stali ob strani v času bolezni, jo prišli kropiti in jo pospremili na kraj počitka v Parque de Descanso. Tudi č. g. Janezu Cukjatiču za podeljene zakramente, pogrebno sveto mašo in molitve ob grobu. Enako dr. Juriju Bajuku za zdravniško pomoč in neprecenljivo oporo v težkih trenutkih.

Bog ji poplačaj ves trud in ljubezen!

Mendoza, Venado Tuerto, Andorra, Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OPORTAS

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

oblak